

HUKUKLA OYNANMAZ

Dış Politikanın İç Politikaya Feda Edilmesi

Prof. Dr. ŞENER AKYOL

Bir ülkede genel seçimler yaklaşırken, şöyle bir yıl-sekiz ay önceden o ülke yönetiminin, siyasetinin, diplomasinin yaklaşan seçimlerden etkilenip etkilenmediği sorunu diplomasi kulislerinde dolaşmaya başlar.

Seçimlerin yaklaşmasının iç politikayı etkilemesi olağandır.

Dış politikanın seçimlerden etkilenmesi çeşitli açılardan ele alınabilir.

Önce şu tespiti yapmak gerekir: Dış politikanın seçimlerin yaklaşmasından etkilenmesi, mutlaka istenmeyen sonuçların doğacağı anlamına gelmez. Böyle bir kurguda bir devlet yaklaşan seçimler sebebiyle bir komşusuna yıllardır süren bir uyuşmazlıkta sert bir çıkış yaparak kendisi bakımından avantajlı bir sonuç elde edebilir. Daha iyisi bu avantaj devamlı kalabilir. Hatta o bölgedeki hem tarafları hem komşularını tehdit eden bir çıban başı ortadan kaldırılmış olabilir.

Sırf seçimlerde rakiplerine karşı üstünlük sağlamak için ülkesinin barışını ya da bölge barışını tehlikeye düşürmek bir siyaset huyu olarak zaman zaman ülkemizde zuhur etmiştir.

Son birkaç yıldır yaşananlara bakıyoruz:

Türkiye'nin dış politikasında akılla kabul edilemez boşluklar ve hatalar oluyor. Boşluklar; Türkiye'nin dış politikasındaki kararsızlıklar, çelişkiler, geri dönüşlerdir. Türkiye seçim eğik düzlemine (sath-ı mailine) yaklaştıkça, tereddütleri derinleşiyor ve kararsızlığı muhataplarının cesaretini artırıyor. Topun ya da fırsatın elinden kaçtığını gören dış politika üretenler, bu defa zorunlu olarak ya tartışma konusunu yayarak dikkatleri başka bulandırıyor veya çözümün ertelendiği izlenimini yayıyorlar.

İç politikanın dış politika seçenek ve girişimlerini belirlemesinin bir başka örneği de, siyaseten ya da dünya görüşü olarak yakın bulunan ülke veya topluluklara, iç siyasete yönelik yakınlık duyma ya da muhalefet etme hevesleridir.

**

Yukarıdaki dibaceden sonra somut olaylara değinebiliriz. Bugün ülkemizin

Kıbrıs politikası iktidar partisinin "Kıbrıs'ı kerhen desteklemesi" deyişii ile özetlenebilir.

İktidarın başı hemen seçimlerden sonra Kuzey Kıbrıs'ın yasal ve meşru Cumhurbaşkanı kamuoyu önünde ve bir dış gezi sırasında azarlama derecesinde eleştirmiştir. Buna terslemiştir de denebilir.

Daha sonra Kıbrıs'ta Denктаş karşıtı parti ve gruplar desteklenmiş, bu iktidarın desteklediği ve iktidara gelen parti ve gruplar açıkça Kıbrıs'taki Türk subaylar ile 18 Mart Çanakkale Şehitleri gününde "İstiklal Marşı" söylememeleri sebebiyle tartışmışlardır.

Başka deyişle Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs çatlağı orada Anavatanla ilişkilerde çatlama yaratmıştır.

Bunun sebebi Kıbrıs politikalarının seçim konuşmaları sırasında kahvehanelerde verilen beyanlarla belirlenmesidir.

Bu görünüşteki tarzı siyaset ile Türkiye'nin Kıbrıs'taki etkisi, etkinliğı azalmaktadır.

Türkiye'nin sınırlarının savunması ile ilgili olarak bugün iktidarda olanların tutumunun gevşekliğı hem gerginliğin artmasına sebep oluyor, hem de başka müdahaleleri celbediyor.

Türkiye sınırlarına dışarıdan silahlı müdahale edilirken, iktidarın yetkililerinin buna karşı koymak için her şeyi yapmaları beklenirken ipe un seren davranışları, iç politika ağırlığı altında bir görev savsaklamasıdır. Bu davranış, bu ihmal yaklaşan seçimlerde bölge halkının iktidara karşı oy kullanması olasılığını ortadan kaldırma niyetlerinin ürünüdür.

Güneydoğuda yaşanan ve sesi kısık acemi sanatkarlarla oynanan son trajik opera, Kerkük sorununda Türkiye'nin dış politikasını yönetenlerin, gizli seçim yatırımcılarının nasıl hayal kırıklığı ile karşılaştığını göstermektedir.

Türkiye adına konuşanlar, Kerkük'te tarihi bilmeden ve uluslar arası ilişkilerin kuram ve kurallarına aldırmadan konuştuğça, Kerkük'te söz sahibi olmak yerine, bir korsan devletin, bir aşiretin, ABD'nin bozgununa karışan ve paralı askerinin tehdidine maruz kalmışlardır.

Hele bu dağ sergerdesine uygulanması gereken önlemleri, herhalde dikte ettiren ağababasının hatırını saymak uğruna inanılmaz skalaya bağlamak ya seçim yatırımı ile ya da orada iş alan hatırlı dostların ricası ile

açıklanabilir.

**

"Vatan Savunması" ilk kez yaklaşan seçimlerin gölgesine düşmüştür. Bugün ülkemizin dış politikasına egemen olanların Filistin'den dini terör kökenli politikacı çağırımları, Lübnan'da bir rolleri varmış görüntüsü vermeleri, İsrail'i aşağılamaya kalkmaları ve de Azerbaycan'da Sünni olmayanlarında bulunduğunu beyan etmeleri (böyle münasebetsiz bir söze gerek yokken) hep iç seçim müşterilerinin sırtlarını sıvazlamak ve onlara seviyesi kuşkulu mesaj göndermek içindir.

Türkiye, iç politika çıkarları uğruna bir siyaset ekibinin dış politikayı ve ülkenin dış ilişkilerindeki çıkarlarını tehlikeye atma lüksüne sahip değildir. Hele bu kasti yanlışlığa, böyle bir yanlışlığı dizayn edenlerin cehaleti, cehaletten doğan cesaretin yıkıcı ve olumsuzlukları da eklenirse sonuç fiyasko olur.

Dış politika dikkat ister, bilgi ister, birikim ister;

Hepsinden önemlisi ciddiyet ister.